

Stockholm 21 juni 2022

Remissyttrande från Scen & Film över promemorian ”Stöd till produktion av audiovisuella verk”

Inledning

Fackförbundet Scen & Film (härefter Scen & Film) är ett fackförbund för yrkesverksamma inom scen- och filmområdet. Medlemmarna är upphovspersoner, artister, teknisk och administrativ personal inom svensk scenkonst, film, radio, TV och bio. Förbundet organiserar drygt 8 800 medlemmar som arbetar med olika typer av anställningar som uppdragstagare eller kombinatörer. Under senare år har antalet medlemmar verksamma inom film- och tv-området ökat.

Scen & Film har givits möjligheten att yttra sig över promemorian ”Stöd till produktion av audiovisuella verk”. I promemorian lämnas förslag till en ny förordning om statligt stöd till produktion av audiovisuella verk. Med ett audiovisuellt verk avses i förordningen spelfilm, dokumentärfilm, dramaserie och dokumentärserie.

Scen & Film lämnar här synpunkter på förslagen till stöd samt på delar av förordningen.

Sammanfattning

Scen & Film ser mycket positivt på att ett produktionsincitament för film- och tv-inspelningar i Sverige nu presenteras. Det förslag som redogörs för i promemorian bör dock, enligt Scen & Films mening, justeras i vissa delar för att till fullo uppnå syftet. Det förslag till förordning som presenteras behöver också justeras i några delar.

Scen & Film noterar att förslaget till förordning använder begreppet ”producent” då man egentligen menar ”produktionsbolag”. Det bör ändras för att vara mer träffsäkert. I förslaget föreskrivs också att stöd ska kunna beviljas bolag som de närmaste fem åren före ansökan har haft huvudansvaret för produktionen av minst ett audiovisuellt verk som har distribuerats. Detta ser förbundet som alltför begränsande. Vidare anges regelverk kring distribution och färdigställandegarantier som förbundet har invändningar emot. Scen & Film bedömer också att den budgetgräns på 10 miljoner kr för dokumentärfilm som anges är för högt ställd för att ge tillräckligt genomslag. Förbundet ser också gärna att möjligheten att söka stöd utökas till fyra gånger om året i stället för två.

Ett viktigt ställningstagande för Scen & Film är att de som beviljas statsstöd ska ha tecknat kollektivavtal. I en snabbt växande bransch är det högst väsentligt med kollektivavtal för att motverka osund arbetsmiljö och dåliga villkor. Det är Scen & Films mening att detta krav bör ställas på samtliga mottagare av statligt stöd inom kulturområdet.

Förbundet har tillsammans med branschens övriga aktörer i flera år bedrivit ett påverkansarbete för att ett stöd för inspelning i Sverige ska införas. Tillsammans med övriga aktörer i branschen har förbundet varit med och bildat en Yrkesnämnd för Film och TV för att skapa förutsättningar för en god kompetensförsörjning i branschen. Scen & Film anser att Yrkesnämnden ska få del av statsbidraget. Scen & Film ser det också som mycket angeläget att det tillgängliga beloppet för produktionsincitamentet höjs till ett uppskattat behov av 300 miljoner kronor med start 2023.

Promemorians förslag och förslag till förordning

Promemorian inleds med ett förslag till ny förordning för det nya stödet. Scen & Film ser positivt på de inledande bestämmelserna i förordningen men ställer sig kritiska till de uttryck som presenteras i förordningens §4. Där används begreppet ”*producer*”: ett företag som har produktion av audiovisuella verk som sin huvudsakliga verksamhet.

Enligt Scen & Films mening är det i sammanhanget ett missvisande begrepp, då *producer* är ett yrke i branschen för en person som utför vissa uppgifter åt ett produktionsbolag. Det är inte producenten som ska motta stödet, utan det produktionsbolag som producenten arbetar för. För att förordningens begrepp ska spegla branschen på ett korrekt sätt bör ordet *producer* i §4 ersättas av *produktionsbolag*.

Förordningen beskriver sedan förutsättningar för stöd och efterföljande delar om stödets omfattning, ansökan med mera. Scen & Film väljer att kommentera dessa delar efter respektive förslag i promemorian.

2. Ett nytt stöd till produktion av audiovisuella verk bör införas

Scen & Film delar den bild av behov av stöd som presenteras i kapitel 2 och ställer sig bakom analysen att ett statligt stöd till produktion av audiovisuella verk som genomförs helt eller delvis i Sverige skapar bättre förutsättningar för att svenska produktioner förläggs här och att utländska produktioner attraheras till Sverige. Scen & Film noterar att man i kapitel 2.2 använder sig av begreppet ”produktionsbolag” och skulle gärna sett att denna term fortsatt använts i regelverket i stället för ”producer”.

3.1 Stödets syfte och tillämpningsområde

Scen & Film ställer sig mycket positiva till att ett nytt stöd införas för produktion av audiovisuella verk och delar den bedömning som görs vad gäller syftet med stödet och den definition av audiovisuella verk som presenteras i förslaget.

3.2 Förutsättningar för stöd

Enligt Scen & Films bedömning kan några av de förutsättningar för stöd som presenteras i förslaget och återfinns i förordningen skapa problem och i värsta fall stå i strid med syftet för stödet.

Det gäller bland annat den begränsning som anges under **punkt 2** och som anger mottagaren av stödet ska ha haft har haft huvudansvaret för produktion av minst ett audiovisuellt verk under de närmaste fem åren före ansökan. Inom sektorn sker återkommande bolagsombildningar och det är inte ovanligt att etablerade aktörer i branschen bildar nya bolag för enskilda produktioner. Dessa skulle falla utanför möjligheten att ansöka om stöd vid ett regelverk enligt ovan vilket vore mycket olyckligt då flera av dem sannolikt skulle vara just de produktioner som låg i linje med syftet med stödet. Scen & Film föreslår därför att en sådan reglering stryks ur förordningen.

I **punkt 3** anges begränsningar för hur stor produktionens totala budget ska kunna vara för att ansöka om stöd. Här är det Scen & Films mening att den gräns på 10 miljoner kronor som satts för dokumentärfilm är allt för högt satt för att träffa rätt. En mer rimlig budgetgräns vore i sammanhanget 6 miljoner kronor. I annat fall riskerar dokumentärfilmer av det slag som stödet tar sikte på att falla utanför möjligheten att söka. Även gränsen för spelfilm är enligt förbundets mening för högt satt och borde för bäst effekt sänkas från 30 miljoner kronor till 25 miljoner kronor.

Scen & Film ställer sig även tveksam till det som anges under **punkt 5** som föreskriver att producenten (som bör benämnas produktionsbolaget enligt förbundets mening) ska ha tecknat ett avtal om distribution av verket. Huvuddelen av tv-serierna som finansieras av streamingtjänster produceras av produktionsbolag men distribueras av finansierarna själva.

Scen & Film är också frågande till behovet av en färdigställandegaranti som anges under **punkt 6**. Enligt förbundets erfarenhet blir detta både svårt att genomföra, och begränsar stödets användning. En färdigställandegaranti kan endast ställas till finansieraren av produktionen, inte till det produktionsbolag som har till uppgift att genomföra produktionen, eller det produktionsservicebolag som får till uppgift att genomföra vissa delar av produktionen. Det finns liten risk att en större finansier skulle välja leverantörer som saknar dokumenterad erfarenhet. Den ordning som nu föreslås skulle också stå i vägen för ett produktionsservicebolag att ansöka om stöd för ett samarbete med ett större internationellt bolag vilket skulle motverka syftet med stödet.

3.3 Stödets omfattning

Scen & Film ställer sig bakom förslaget till omfattning av stödet och de stödberättigande kostnader som anges. Scen & Film ser det dock som ytterst angeläget att de produktionsbolag som beviljas statsbidrag har tecknat kollektivavtal med Fackförbundet Scen & Film för att säkra goda arbetsvillkor och en trygg arbetsmiljö. Det vore ytterst olämpligt om statsbidrag beviljades till oseriösa aktörer i branschen. Film- och tv-branschen brottas på många håll med dålig arbetsmiljö och osunda

arbetsvillkor. Ett sätt att bidra till att skapa ordning och reda även inom denna bransch vore att ställa som krav att bolag som beviljas statsbidrag har kollektivavtal som ger skydd åt arbetstagarna. Allt annat vore olämpligt.

3.4 Prövning och beslut om stöd

I promemorian föreslås att Tillväxtverket ska pröva frågor om stöd som ska utlysas två gånger om året. Scen & Film ser det som positivt att Tillväxtverket hanterar stödet då det är att betraktas som ett näringspolitiskt stöd. Förbundet är dock tveksamma till att stöd endast ska utlysas två gånger om året och föreslår i stället att det borde göras fyra gånger om året. För få ansökningstillfällen riskerar att skapa ett alltför stort antal ansökningar vid ett och samma tillfälle vilket kan göra att handläggningen tar lång tid och produktionsbolagen behöver vänta länge på besked i sitt ärende. En mer återkommande möjlighet till ansökan skulle sannolikt skapa bättre förutsättningar för en smidig hantering av ansökningarna.

3.5 – 3.8 Ansökan om utbetalning av stöd, utbetalning, återbetalning, återkrav och redovisning

Scen & Film har inga synpunkter på dessa förslag och bedömer dem som rimliga.

3.11 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelse

Scen & Film delar bedömningen att förordningen ska träda i kraft så fort som möjligt och gärna redan den 27 september 2022. Förbundet ser att det kan vara svårt att genomföra fler än en utlysning under 2022, men som tidigare angetts så ser Scen & Film att antalet utlysningar från 2023 bör vara fyra stycken för att fylla syftet med stödet.

3.12 Sekretess

Scen & Film ser det som högst väsentligt att sekretess gäller även för dessa stödordningar och delar bedömningen att den sekretess som gäller för uppgifter i Tillväxtverkets stödverksamhet ska tillämpas även för detta stöd.

4.2 Konsekvenser för sysselsättningen

I promemorian anges att stödet kan antas öka antalet produktioner i Sverige och i detta sammanhang berörs risken för kompetensbrist inom centrala funktioner. Scen & Film delar den bilden och ser det som angeläget att finna vägar att erbjuda ett ökat utbildningsutbud både för grundläggande kompetens, men också för mer kvalificerade uppgifter.

Scen & Film är en av huvudaktörerna bakom Yrkesnämnden för Film och TV och bidrar aktivt i arbetet med att etablera nämnden för att underlätta för kompetens-

försörjningen inom branschen genom utökade arbetsmöjligheter och validering. Förbundet avsätter resurser både till styrelsearbetet och till flera av de referensgrupper som aktivt arbetar med branschvalidering.

För att säkra kompetensförsörjningen inom sektorn ser Scen & Film det som angeläget att Yrkesnämnden kan arbeta vidare och föreslår att en del av medlen som är avsatt för produktionsrabatter avsätts som stöd till Yrkesnämnden. Är detta inte möjligt på grund av regelverkets struktur bör statsbidrag för finansiering av Yrkesnämnden beviljas av Tillväxtverket direkt till nämnden.

För att det nya statsbidraget ska få den effekt som eftersträvas och en utökad produktion av audiovisuella verk i Sverige ska kunna genomföras krävs att det finns kompetent personal som kan möta de behov som uppstår. Ett stöd till Yrkesnämnden för Film och TV vore ur detta perspektiv en god investering. Utan en stark Yrkesnämnd finns risk för ökad kompetensbrist inom sektorn.

Avslutande kommentarer

Scen & Film ser mycket positivt på att ett förslag till produktionsincitament för film- och tv-inspelningar i Sverige äntligen finns på bordet. Förbundet har tillsammans med branschens övriga aktörer i flera år bedrivit ett påverkansarbete för att ett sådant stöd ska införas i Sverige. Det är dock beklagligt att det inte avsatts mer resurser. Den utredning som presenterades 2017 föreslog 300 miljoner kronor, och nu har ytterligare fem år passerat. Scen & Film ser mot den bakgrunden det som mycket angeläget att det tillgängliga beloppet för stöd höjs successivt, med start 2023. Då stödet är ett näringspolitiskt stöd som kommer att fördelas av Tillväxtverket borde medlen i framtiden också rymmas inom budgeten för näringspolitiken i bilaga 24 Näringsliv i budgetpropositionen. Detta både för att avlasta den hårt belastade kulturbudgeten men också för att minska risken att stödet blandas ihop med insatser för filmpolitiken.

Simon Norrthon
Förbundsordförande

/Mika Romanus
Förbundsdirektör